

Transcript Contentprikkel met Ardiëlla Pijnenburg: pdf's toegankelijk maken

Marrit: Deze keer in Contentprikkel.

Ardiëlla: Daar kwam iemand op en die vroeg kun je voor mij een hoofdstuk digitaal toegankelijk maken want ik ben blind en ik kan dit boek niet lezen, maar het gaat over mijn opa.

Marrit: Mijn naam is Marrit en in deze podcast leg ik uit hoe jij als ondernemer en contentmaker toegankelijke content simpel kunt inzetten, zodat iedereen begrijpt wat jij de wereld wil vertellen. Dit is Contentprikkel.

Intromuziek eindigt

Marrit: Hoi Ardiëlla, ik heb jou uitgenodigd voor mijn podcast omdat jij al het een en ander doet op digitaal toegankelijkheid gebied. Ik ken jou via de Ik help jou online academie en daar heb je ooit iets geschreven over toegankelijkheid en pdf's.

Ardiëlla: Ja.

Marrit: Zou je eerst nog even iets over jezelf willen vertellen. Wie ben je? Wat doe je?

Ardiëlla: Ja. Ik ben Ardiëlla, Ardiëlla Pijnenburg. Ik kom uit Brabant. Dat kun je waarschijnlijk horen. Ik heb al jaren een grafisch bureau. Dus ik doe al heel veel altijd op papier, sinds een aantal jaren ook digitaal. En sinds kort of sinds een dik jaar eigenlijk ook met toegankelijkheid ben ik bezig.

Marrit: En hoe ben je bij de toegankelijkheid terechtgekomen vanuit je vormgeving?

Ardiëlla: Ja nou dus eigenlijk via mijn dochter, die studeerde af met journalistiek op digitale toegankelijkheid met video's toegankelijk maken. En er was net in de tijd dat wcag, die wet, in werking moest gaan treden. Dus dat was voor journalistieke begrippen heel interessant en zij is daar eigenlijk in verder gegaan en ik ben daarin meegenomen. Ik bedoel ik heb niemand in mijn omgeving waar ik iets voor toegankelijk moet maken. Maar als je daar zo mee in aanraking komt dan wordt het wel interessant om dat te doen. Naast het vormgeven van de rest wat ik al jaren doe. Dus vandaar.

Marrit: En je dochter vertelde daar thuis over ofzo?

Ardiëlla: Ja. Mijn dochter die vertelde daarover. En toen kwam ik op een gegeven moment, had ik een boek vormgegeven over de oorlogsmisdaden zeg maar, een oorlogsboek zal ik het zo noemen. En daar kwam iemand op en die vroeg kan jij voor mij een hoofdstuk digitaal toegankelijk maken want ik ben blind en ik kan dit boek niet lezen, maar het gaat over mijn opa. En toen ben ik daar echt helemaal ingedoken zo van o, maar dit vind ik heel interessant om te gaan doen en ja zo ben ik daar eigenlijk zelf in terechtgekomen. En toen wist ik natuurlijk al via onze dochter hoe het een beetje in mekaar zat. Maar ja. Digitaal maken, of toegankelijk maken is alweer een vak apart dus.

Marrit: En heb je dat toen met dat hoofdstuk edaan.

Ardiëlla: Ja, heb ik met dat hoofdstuk gedaan en zij kon dat aflezen of voor laten lezen door haar apparaat zeg maar wat ze daarvoor gebruikt. Dus ja dat was natuurlijk helemaal super. Ja. Leuk.

Marrit: En hoe ben je je daar dan verder in gaan verdiepen nog?

Ardiëlla: Nou ik had zoiets van: ik kan hele mooie dingen maken. Dat doe ik al heel lang, vind ik zelf dan, voor mensen leuke dingen maken. Maar ja, waarom geen mooie dingen maken die voor iedereen mooi zijn. Dus ook voor mensen die een beperking hebben, kleurenblind of slechtziend of blind in dit geval van dat boek. En denk ja voor iedereen is het fijn om iets tot zich te kunnen nemen. Oeh, dat klinkt wel heel erg...

Marrit en Ardiëlla lachen

Marrit: Ja, maar dat is wel precies hoe het is, je wil informatie tot je nemen.

Ardiëlla: Ja, toch? En waarom zou iemand die het niet goed ziet, waarom zou die dat niet mogen weten of kunnen lezen of? Dus naast hetgene wat ik al doe, dingen mooi maken, vind ik het ook leuk om dingen bruikbaar te maken, zeg ik altijd, dus vandaar. En toen kwam ik met jou in contact.

Marrit: Precies. Ja, zaten we al heel lang samen in dezelfde groep en toen begon jij over toegankelijkheid.

Ardiëlla: Ja.

Marrit: En dan vooral op pdf gericht natuurlijk en wanneer is iets voor jou toegankelijk.

Ardiëlla: Ja iets is toegankelijk wanneer een ander daarmee uit de voeten kan. En dat kan op verschillende manieren, want dat hoeft niet altijd voor mensen te zijn die blind zijn of slechtziend of wat dan ook. Ik denk als je iets toegankelijk maakt dat je je daarmee bezighoudt dat je 't voor iedereen eigenlijk beter bruikbaar maakt en dat iedereen ermee gebaat is als bijvoorbeeld het contrast met een tekst en een achtergrond, als dat goed is. Dat is voor iedereen fijn om te lezen. Of als een pdf logisch in mekaar steekt met een inhoudsopgave. Dat is voor iedereen makkelijk. Dat is niet alleen voor mensen die een beperking hebben makkelijk. Dus dat is eigenlijk een beetje waar ik naartoe wil. Maar dan ook een beetje toegankelijk. Dus niet echt, ja hoe moet ik dat uitleggen. Je kan bijvoorbeeld iets maken wat goed zichtbaar is, goed leesbaar is. Maar je kan ook iets maken wat goed voorleesbaar is. Maar dat vind ik dan weer net een stap verder, net een stapje extra. Dat kan ik ook maar ik heb zoiets van als ik nou al mijn, heel mijn omgeving, al mijn klanten nou eens meeneem en zeg van: Hey, we moeten dat contrast goed maken. Dat is fijn voor jouw klanten. Of we moeten dit lettertype nemen, dat leest beter af. Dan wordt het zo elke keer een klein beetje toegankelijker, denk ik. Ik weet niet of het zo werkt, maar zo beleef ik dat. En daar ben ik eigenlijk een beetje mee bezig, op die manier.

Marrit: Ik vind het ook wel mooi hoe je het zegt van dat jij als vormgever dan zegt van: Ja dat lettertype is leesbaarder of dat contrast is leesbaarder. Dat je dan jouw klant zeg maar wel een beetje bewust maakt maar het er niet te dik oplegt eigenlijk.

Ardiëlla: Ja precies ja, maar wel mensen dan bewust van maken van er zijn ook nog andere mensen en het is voor iedereen fijn als het goed leesbaar is, maar ook even aanstippen van niet al jouw klanten die kunnen misschien goed lezen of die zijn kleurenblind of ja noem maar op want er zijn heel veel beperkingen. Dat klinkt altijd zo zwaar. Maar heel veel dingen waar je rekening mee kunt houden, dus. En als we dat nou in allemaal kleine stapjes doen, vind ik eigenlijk wel een mooie missie.

Marrit: Ja, en wat vind jij dat iemand echt gedaan moet hebben om toegankelijk te zijn op zijn website?

Ardiëlla: Ja daar heb je dus heel veel regels voor. Maar ik probeer het eigenlijk aan mijn klanten mee te geven dat ze gewoon heel duidelijk moeten zijn. Je ziet bijvoorbeeld een foto met een tekst eroverheen. 9 van de 10 keer is dat niet leesbaar. Maar dat is voor niemand leesbaar, dus waarom zouden we het dan doen? Maak er dan een gekleurde achtergrond van, een effen achtergrond met tekst erop, dat is wel leesbaar. Ja, dat soort kleine dingetjes, ik denk dat dat allemaal meehelpt om het toegankelijker te maken. Als je hem echt toegankelijk wil hebben dan, ja dan is het echt een heel stappenplan wat je moet doorlopen om het ja precies volgens de regeltjes te hebben en dat is misschien voor sommige mensen net een stap te ver, voor nu dan.

Marrit: Ik leg zelf het liefst ook nooit de nadruk op de regeltjes, omdat ten eerste zijn die bij de wetgeving echt voor de overheidwebsites vastgelegd. Dus de gewone ondernemer hoeft er ook nog niet aan te voldoen. Plus als iets opgelegd wordt, is het heel snel een moetje, en iets wat je moet doen, heb je minder motivatie voor.

Ardiëlla: Ook, maar ik denk de bewustwording is ook een heel proces. Ik denk dat daar ook een hele slag te slaan is.

Marrit: Ja, en dan komt sneller de interne motivatie.

Ardiëlla: Ja ja, want als ik dat zo aan een klant uitleg van: Joh, we gaan die en die kleur pakken, want dat is goed leesbaar. Ja, wie is dan, mijn klant gaat niet zeggen van: Ja maar dat wil ik niet. Ik wil niet dat het leesbaar is. Nee tuurlijk niet.

Marrit en Ardiëlla lachen.

Marrit: Iedereen wil toch dat zijn site of zijn weggever gelezen wordt.

Ardiëlla: Ja toch, uiteindelijk wel, want daar gaat het uiteindelijk om, dus ja.

Marrit: En als iemand bij jou komt en die zegt ik wil een toegankelijke weggever. Hoe gaat het dan in zijn werk, stel ik zou een checklist schrijven en ik zou willen dat jij die opmaakt en de pdf maakt.

Ardiëlla: Ja. Nou dan krijg je dus het stukje van dat extra stukje, want dan heb ik niet alleen te maken met hetgeen je ziet, maar ook hetgeen wat er voorgelezen wordt door jouw voorleesprogramma zeg maar. En ja dat zijn

extra stapjes die je moet maken. Ja buiten gewoon het lettertype en de kleur en dat soort dingen zeg maar. Dus dat is nog een stapje erbovenop.

Marrit: En als ik dan een checklist naar jou stuur, wat ga je dan doen?

Ardiëlla: Dan ga ik die voor jou zo maken dat die toegankelijk is. Ja.

Marrit: Maar is dat heel veel werk op de computer voor jou. Waar moet ik aan denken, wat ga je toevoegen of aanpassen?

Ardiëlla: Nou vooral de volgorde is heel belangrijk van een checklist, een computer die doet gewoon wat er gezegd wordt. Maar dat wil niet zeggen dat hij bovenaan bij de tekst begint om die voor te lezen. Dus dan moet ik zeggen van je moet eerst deze vraag lezen en dan dat antwoord bijvoorbeeld en dan moet ik dus regel voor regel aangeven van dit is de volgorde van hoe het ingevuld dient te worden. Maar dan moet ik ook aangeven in dit vakje moet jij ja of nee invullen of misschien wel een heel antwoord. Het is als je zo'n checklist hebt bijvoorbeeld dan kun je zeggen van ik maak een antwoordvak waar mensen een hele tekst in kunnen typen, maar als jij alleen een vak maakt, wat je normaal op gedrukt werk zou doen, zeg maar, maak je een vakje en dan schrijf hier je antwoord. Dan moet ik wel in dat vak zetten dat het voorgelezen wordt van 'typ hier een antwoord in, want anders weet je dat niet als je dit niet kunt zien. Dus dat zijn allemaal extra stapjes die je dan nog doet.

Marrit: En als ik er afbeeldingen in zou willen hebben.

Ardiëlla: Nou dan komen we op jouw gebied. Dan moet je sowieso een alt-tekst erbij zetten, da's sowieso een voorwaarde.

Marrit (lachend): Ja.

Ardiëlla: Ja. Dus een alternatieve tekst aan de afbeelding, ja meegeven. Dat is een heel groot. Maar dat is wel leuk want sinds ik hiermee bezig ben, doe ik dat eigenlijk overal. Ik heb mijn website laten checken door zo'n bureau dat de toegankelijkheid checkt en toen kreeg ik te horen: Uw afbeeldingen zijn allemaal oké. Nou.

Marrit (lachend): Toen dacht je: dat heb ik geleerd.

Ardiëlla: Dat heb ik goed geleerd. Ja, maar dat zijn van die bewustwordingsdingen, als je dat eenmaal weet en je gaat ermee bezig, dan kost het ook geen moeite of zo. En dan is het maar een kleine moeite

om iets toe te voegen en daar wil ik eigenlijk een beetje naartoe. Ja, vind ik leuk.

Marrit: Dat vind ik zelf ook een mooie, het is eigenlijk als je het eenmaal weet maar een minuutje werk ofzo, als je toch al je afbeelding online zet is het een kleine moeite om de alt-tekst, de beschrijving van een afbeelding even in te vullen en te zeggen van; He, dit en dit staat erop.

Ardiëlla: Ja.

Marrit: En daarna pas op opslaan te klikken.

Ardiëlla: Ja. En niet dit is DCS387210.jpg

Marrit (*lachend*): Precies. Wat ik zo vaak meemaak.

Ardiëlla: Ja, dus.

Marrit: Nee, ik heb vanmorgen in de trein ook een weggever zitten lezen en daarin zaten op een gegeven moment woorden die niet goed voorgelezen werden alsof ze achterstevoren werden voorgelezen, maar dat weet ik dan niet zeker natuurlijk, omdat ik dan alleen nog maar een letterbrij hoor. Dus ik vraag me ook altijd af hoe zit dat dan, waarom wordt dat niet goed voorgelezen.

Ardiëlla: Dat zijn van die dingen die je aan een pdf of wat dan ook mee kunt geven. Wij gebruiken bijvoorbeeld heel vaak Engelse woorden in onze teksten. Maar dan moet de voorleesstem, die moet weten: O, dit is een Engels woord, dat moet ik op z'n Engels uitspreken, want het is ook maar een computerstemmetje die leest wat er geschreven staat. En als daar een Engels woord staat, die leest daar gewoon als een Nederlands woord en dan denk jij van: Huh, ja wat is dit.

Marrit: Het was nu ook meer een hele zin of twee zinnen of hele alinea, maar het klonk alsof de woorden achterstevoren gespeld werden, dus in plaats van 'ben jij' werd het 'n-e-b – j-i-j' en toen kon ik gewoon helemaal niks meer lezen eigenlijk.

Ardiëlla: Nee, en dat is zonde. Ja.

Marrit: Ja, dus daar heb ik gewoon een halve alinea gemist of zo. En in die pdf hadden afbeeldingen ook geen alt-tekst, want ik hoorde alleen maar

'afbeelding', 'afbeelding', 'afbeelding'. Er stond wel in dat vakje 'afbeelding' of zo maar daar had ik ook niet zoveel aan.

Ardiëlla: Ja, dat lijkt me ook heel irritant. Maar goed. Hè, Zo werkt dat nou eenmaal, nog niet iedereen is daarmee bezig. Maar daar hebben wij toch een missie van gemaakt, hé, om iedereen daar bewust van te maken.

Marrit: En wat je net ook zei over dat het voor iedereen makkelijk is. Dat vind ik zo mooi, want heel snel wordt aan het woord toegankelijkheid of aan de term digitale toegankelijkheid, het stukje 'o, dan moeten we heel veel aanpassingen doen voor mensen met een beperking' toegevoegd.

Ardiëlla: 'Ja, ik heb helemaal geen blinde klanten'. Dan denk ik: Ja maar daar gaat het helemaal niet per se alleen om. Tuurlijk. En voor die mensen doe je het zeker. Maar ik zeg wel wanneer het contrast goed is, dat leest voor iedereen fijner, wanneer het lettertype een mooi lettertype is wat lekker leest. De tekst is op een goeie manier geschreven dus niet met allerlei moeilijke termen of wat dan ook. Ja, is toch voor iedereen alleen maar fijner denk ik. En kijk dat je dat voor kan laten lezen, da's eigenlijk ook fijn. Want zoals ik dan op mijn website zeg van stel dat je in de trein zit en je hebt net een leuke weggegever gedownload, die kun je dan mooi zitten luisteren zonder dat je op je telefoon moet gaan zitten lezen, dus dat is ook voor mensen die gewoon zien ook heel fijn. Dus ik denk dat er eigenlijk als je met toegankelijkheid bezig gaat dat het dan voor iedereen gewoon fijner is en omdat jij daarmee bezig bent, is het voor jouw klanten ook weer leuker om daarin mee te gaan. En zo maak je toch de wereld een beetje mooier.

Marrit: En heb je dan ook nog een echte tip voor de luisteraar van als jij dit nu gaat doen ben je al een stukje toegankelijker bezig.

Ardiëlla: Nou ik denk dat je vooral met kleurgebruik heel veel kunt winnen. Dat denk ik. Het is een tijdje heel hip geweest om een foto te pakken en daar een tekst overheen te zetten. En ik krijg ook heel vaak de vraag van: Goh, die tekst kan ik niet, hoe maak ik dat dat wel leesbaar is? Dan zeg ik: Haal die foto er onderuit. Maar ja, dat is natuurlijk niet de bedoeling. Daar zijn weer andere trucjes voor om 't wel voor elkaar te krijgen. Maar ik denk als je even heel goed kijkt naar je kleurgebruik in je drukwerk. Maar ja. Lettertypes da's ook wel heel belangrijk, witruimte is ook belangrijk. Ja, er zijn heel veel dingen maar ik denk als je daar eenmaal mee bezig gaat. Het komt eraan. Maar het is nog niet. Ik ben nog een checklist aan het schrijven. Let hier op, let hier op. Er zijn een aantal stapjes. Als je die gaat

nemen en die gewoon consequent toepast: alt-tekst toevoegen. Dat soort dingen, ik denk dat je dan al een heel eind bent. Of tenminste een heel eind, dan wordt het al toegankelijker voor mensen. Ja.

Marrit: Bedankt Ardiëlla, dat je te gast wilde zijn in mijn podcast en voor het leuke gesprek. Wil je nou meer weten over Ardiëlla of haar jouw weggever of e-book toegankelijk laten maken? Kijk dan op haar website rooijenburg.nl.

En dan nu naar de taaltip:

Muziekje start

Marrit: Je kent het wel: Zzp'er, ook wel bekend als de afkorting van zelfstandige zonder personeel of gekscherend zelfstandige zonder pensioen of zelfstandige zonder poen genoemd. Maar hoe schrijf je dat nou. Op het internet zie je verschillende varianten voorbijkomen, met hoofdletters, of met kleine letters zzp en met een apostrof, een spatie of streepje tussen zzp en er. Maar de juiste manier is: zzp in kleine letters apostrof er: zzp'er.

Marrit (*op outromuziek*): Bedankt voor het luisteren naar Contentprikkelers. Wil je meer weten over aansprekende teksten, digitale toegankelijkheid en taaltips kijk dan op woordprikkelers.nl en schrijf je in voor de tekst- en taaltips.